

dat de wet niet *bedoelde* aan *gemoedsbezwaren* tegemoet te komen, maar enkel een regeling heeft willen maken voor die gevallen, waarin de inenting *gevaar voor de gezondheid* zou opleveren. Ds. KERSTEN verklaarde toen, dat hem dat wel bekend was, *maar dat hij de gelegenheid schoon zag om met behulp van die, met een ander doel vastgestelde, wetsbepaling aan het doen inenten van zijn kinderen te ontkomen.* OOSTERBAAN heeft toer zijn bevreemding te kennen gegeven over die opvatting bij iemand, die de waarde van *gemoedsbezwaren* zoo hoog schat, en zijn gemoed niet bezwaard acht door tegen de hem bekende bedoeling der wet in van een wetsbepaling gebruik te maken tot het bereiken van een geheel ander doel, dat bepaaldelijk bij de vaststelling der wet buitengesloten was. Had ds. KERSTEN hem gevraagd, of hij zijn handelwijze unfair vond, dan zou hij geant woord hebben: *zeer zeker!* Evenmin kan OOSTERBAAN gezegd hebben: de wet is er nu eenmaal, en gij maakt naar uw recht gebruik er van. Immers zijn meening is: *de wet is er om rekening te houden met gevaren voor de lichamelijke gezondheid, niet met gemoedsbezwaren; wordt zij dus gebruikt om aan gemoedsbezwaren tegemoet te komen, dan wordt de wet misbruikt, en hij, die dat bewust doet, handelt oneerlijk.*

Met deze uitspraak van OOSTERBAAN kunnen de wetsmisbruikers het voorloopig doen. Het is intusschen gelukkig, dat hij de bewering van ds. KERSTEN heeft tegengesproken. Was dit niet geschied, dan zouden zijn beweerde uitlatingen later tot in den treure door de vaccinatie-tegenstanders aangehaald zijn als steun voor hun streven. Ik ben niet zeker, dat, zelfs met deze tegenspraak, de woorden, door ds. KERSTEN aan OOSTERBAAN in den mond gelegd, toch nog niet eens dienst zullen moeten doen om de zaak der vaccinatie-bestrijding te steunen.

INSPUITING VAN PITUITRINE DOOR VROEDVROUWEN. — De hoofdinspecteur van de volksgezondheid, afdeeling besmettelijke ziekten enz., dr. TERBURGH, heeft in opdracht van den minister van arbeid den onderstaanden rondzendbrief aan alle vroedvrouwen van Nederland gericht.

„Het komt niet zelden voor, dat door vroedvrouwen inspuitingen van pituitrine worden toegepast, ten einde de baring te bespoedigen. Deze inspuitingen echter zijn niet steeds als een even onschuldig middel te beschouwen, daar zij reeds eenige malen een bedreiging zijn geworden voor het leven van het kind. De Gezondheidsraad, ter zake gehoord, heeft als zijn oordeel te kennen gegeven, dat in al die gevallen, waarbij de toepassing van pituitrine is aangewezen, het natuurlijk verloop der baring is gestoord en derhalve een geval zich voordoet, waarbij de vroedvrouw volgens art. 15 der Wet van 1 Juli 1865, *Stbl.* 60, verplicht is de hulp van een geneeskundige in te roepen. Overeenkomstig deze uitspraak worden de vroedvrouwen er op gewezen, dat de inspuiting van pituitrine een kunstbewerking is, waartoe zij niet bevoegd zijn en bij welker toepassing zij zich schuldig maken aan een strafbare handeling.

De geneeskundige inspecteurs hebben opdracht gekregen streng te waken tegen een eigenmachtig toedienen van pituitrine door vroedvrouwen en van elke te hunner kennis gekomen overtreding procesverbaal op te maken”.

MELKHYGIËNE. — De directeur van den Keuringsdienst voor Waren voor het gebied 's-Gravenhage, dr. J. D. FILIPPO, heeft den onderstaanden rondzendbrief gezonden aan de melkveehouders in zijn gebied. Wij hebben dien brief in zijn geheel opgenomen, omdat hij wellicht een aansporing voor andere keuringsdiensten kan zijn en leerzaam is voor de geneeskundigen van stad en dorp.

„De Warenwet is thans voor bijna het geheele land in werking getreden, zoodat het toezicht op den handel in en den verkoop van melk niet meer beperkt is tot enkele gemeenten, maar zich uitstrekt, althans wat Zuid-Holland betreft, over alle gemeenten. In verband daarmee komt het mij raadzaam voor, de melkveehouders in het keuringsgebied 's-Gravenhage te wijzen op de vaak hoogst ongewenschte omstandigheden, waaronder melk wordt gewonnen. Vooral in de wintermaanden, dus gedurende den staltijd, laat de toestand, waarin vele melkveehouders melk afleveren, vaak zeer veel te wenschen. Het afleveren van melk, waarin *hoe-*

haren, stukken stalmeest, afscheidingen van wonden, als bloed, etter, e. d. worden aangetroffen, is geen zeldzaamheid. Het is waar, dergelijke onzindelijke en zieke melk wordt, alvorens in consumptie te komen, door den melkverkooper veelal gereinigd, doch men bedenke, dat door reiniging deze ongerechtigheden slechts ten deele uit de melk kunnen worden verwijderd, omdat een groot deel in de melk is opgelost en daaruit niet meer te verwijderen is.

De vraag rijst nu, hoe kan de melkveehouder zorgdragen, dat in deze vaak schandelijke misstanden verbetering wordt gebracht. Het antwoord op deze vraag is vrij eenvoudig, het luidt: „door zindelijkheid”.

Zindelijkheid, zoowel van den stal als van de dieren zelf, is de eerste eisch om deugdelijke melk te verkrijgen. En wie zindelijkheid te dien aanzien betracht, zal niet alleen ervaren, dat hij een melk aflevert, die aan behoorlijke eischen voldoet, maar tevens, dat het weerstandsvermogen zijner beesten tegen schadelijke invloeden van buiten belangrijk wordt verhoogd. *Reinheid verhoogt den gezondheidstoestand van het vee.* De dieren zullen minder vatbaar worden voor allerlei ziekten, en wat voor den veehouder van belang is, zij zullen meer melk leveren, hetgeen proefnemingen hebben bewezen. Vele ziekten, zooals *baarmoederontstekingen, uieraandoeningen, tuberculose* en andere, worden in den regel veroorzaakt, doordat de dieren, gewoonlijk in den staltijd, besmet worden met afscheidingsproducten der zieke beesten in hun omgeving. Door zindelijkheid kunnen al dergelijke ziekten worden voorkomen. Zoo worden, om een voorbeeld te noemen, uieraandoeningen veroorzaakt door bepaalde bacteriënsoorten, die in het stalvuil geraken, wanneer een der dieren op denzelfden stal aan deze ziekte lijdt. Daarom is het zoo noodig den stal goed schoon te houden, dan alleen vormt hij geen bron van besmetting. Verkeerd is het, de melk uit uierzieke kwartieren of z.g.n. kwade melk in het algemeen, op den grond te melken; daardoor komen de ziekteverwekkende bacteriën in de stalmeest en kunnen de overige dieren besmet worden.

Melk uit zieke kwartieren of z.g.n. zieke of kwade melk in het algemeen, dient afzonderlijk te worden opgevangen en kan na gekookt te zijn, als varkensvoer worden gebruikt. Is de hoeveelheid gering, dan brengt men deze op de mestvaalt. *In geen geval mag kwade melk bij de handelsmelk worden gevoegd;* wie dit doet, handelt onverantwoordelijk tegenover zijn medemenschen.

Wanneer gij, melkveehouders, de volgende eenvoudige voorschriften toepast, zult gij verbaasd zijn over de goede resultaten, terwijl gij u tevens vrijwaart tegen moeilijkheden met den Keuringsdienst. Voor den strafrechter te worden geroepen, wegens het afleveren van vuile melk of van kwade (zieke) melk, zal wel strijdig zijn met uw eergevoel.

Daarom wordt gij in uw eigen belang, maar ook in dat van uwe medemenschen, aangeraden de volgende voorschriften op te volgen:

1°. *Houdt stal en groep behoorlijk schoon.* Het is noodig de stal en groep zoo vaak mogelijk te reinigen, *ten minste éénmaal per dag.*

2°. *Houdt de dieren schoon.* Het mag niet voorkomen, dat de beesten met koeken mest bedekt zijn. De huid moet rein zijn, opdat zij haar nuttige werking naar behooren kan vervullen. Men krabt de mest met een harden borstel of op andere wijze regelmatig van de huid af. Zijn de dieren eenmaal schoon, dan is het een kleinigheid ze schoon te houden. Vooral de achterstellen, staarten en uiers moeten zeer zindelijk worden gehouden. Levert het reinhouden van de staarten bezwaar op, scheert ze dan kaal en bindt ze op, want losse staarten hangen vaak in de mest en verontreinigen het lichaam.

3°. *Reinigt voor het melken de uiers.* Hierdoor voorkomt gij, dat vuil in de melk komt.

4°. *Melk met schoone handen en met schoone kleeren.* De handen moeten vóór het melken goed met zeep en borstel gereinigd worden. De kleeren moeten zóó zijn, dat zij gemakkelijk door wasschen zijn te reinigen, dus bijv. katoenen jassen.

5°. *Vangt melk van koeien met ziekten afzonderlijk op en brengt deze niet in den handel.* Dergelijke melk kan na gekookt te zijn als varkensvoer gebruikt worden. In geen geval mag zieke melk aan de handelsmelk worden toegevoegd.

6°. *Reinig! het vaatwerk niet met slootwater of slecht putwater.* Beschikt gij niet over ander water, kookt het water dan en spoelt uw vaatwerk met gekookt water na.

7°. *Brengt de melk na het melken onmiddellijk buiten den stal op een zindelijke koele plaats en filtreert ze.* Mocht niettegenstaande uwe voorzorgen toch eenig vuil in de melk zijn gekomen, dan is het noodig de melk dadelijk na het melken te filtreren.

8°. *Plaats dieren met ziekten of kwalen afzonderlijk.* Dit is noodig om besmetting der overige dieren te voorkomen. Gij handelt dan in het belang van uw veestapel.

Wie deze voorschriften nauwgezet in acht neemt, werkt, zooals hij tegenover zich zelf en de gemeenschap verplicht is te doen.

Wie deze voorschriften nalaat, handelt onverantwoordelijk tegenover zijn medemenschen, zoodat er niets onbillijks in gelegen is, zoo hij daarvoor wordt gestraft".

MUNTENDAM,

BEROEPSBELANGEN.

VERPLEGINGSSELDEN IN DE ZIEKENHUIZEN IN OOSTENRIJK. — In Oostenrijk wordt thans voor het eerst de maatregel ingevoerd, operaties en andere buitengewone geneeskundige verrichtingen en onderzoekingen afzonderlijk aan de verpleegden in ziekenhuizen in rekening te brengen, buiten hetgeen per dag voor de verpleging wordt betaald. De geneesheeren krijgen een deel van deze baten. Het tarief gaat tot 50000 kronen; voor buitenlanders kan tot het drievoudige worden gegaan. Vóór den oorlog kon ieder voor 2 kronen per dag worden verpleegd; dit bedrag was reeds gestegen tot 1000 kronen in de laagste, 3000 in de tweede, 6000 in de eerste klasse. Voortaan zal evenwel niet worden gerekend naar de klasse waarin men zich laat opnemen, maar naar die waarin men volgens zijn inkomen thuis behoort (*Deutsche med. Wochenschrift*).

MISLUKTE LIST OM ZIEKENBRIEFJES TE KRIJGEN. — Een collega had een werkman een ziekenbriefje geweigerd. Zijn patroon maakte het den man, en daarmee ook den dokter lastig. Deze bleef onwrikbaar. Nu kreeg hij een brief van de organisatie van den werkman, waarin hem werd medegedeeld, dat de zaak bij haar aanhangig was gemaakt en dat zij nu gaarne wilde weten, wanneer de man ongeschikt was geweest om te werken. De dokter antwoordde, dat hij ook langs dezen omweg geen verklaring daaromtrent wenschte te geven. Misschien zou deze of gene in zulk een geval niet terstond erop verdacht zijn, dat de organisatie eenvoudig de aan den werkgever geweigerde verklaring op deze wijze zou willen verkrijgen. Daarom wordt deze kleine gebeurtenis hier vermeld.

DE WAARDE VAN DEN DOCTORSTITEL. Dr. J. J. DURRETT, hoofd van den gezondheidsdienst van Memphis en lid van de geneeskundige faculteit der universiteit van Tennessee heeft, volgens *the Med. Record*, langs gerechtelijken weg een schadevergoeding van 100000 dollars geëischt van den voorzitter eener groote organisatie van handelaren. Deze onverlaat had den geleerde in een reeks politieke advertenties aangeduid als mr. DURRETT, en de doctor beschouwt dit als een opzettelijke poging om de meening te verwekken, dat hij geen geleerd en bekwaam man is in zijn beroep, en geen aanspraak kon maken op een ambt, dat een redelijke mate van kennis en bekwaamheid vereischt.

Een werkelijke hartversterking, te weten dat onze geleerdheid zooveel waard is! Men knapt er heelemaal van op, als men eerst, tot zijn verneering, uit een rekening van een militairen kleermaker, heeft vernomen, dat „twee Aesculapen” samen slechts op f5.— worden geschat.

HYPNOSE DOOR LEEKEN. — De geneeskundige vereeniging te Maagdeburg heeft haar afkeuring erover uitgesproken, dat noch in het Duitsche Rijk, noch in Pruisen, een wet of ministerieele beschikking bestaat, die de behandeling van zieken met hypnose door leeken verbiedt (*Deutsche med. Wochenschr.*).